

අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය

අතුරු වාර්තාව

2018 අගෝස්තු

අතුරු වාර්තාව

සාරාංශය	3
1. අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයේ වර්තමාන ක්‍රියාකාරීත්වයන්	5
2. අභියෝග	8
3. යුක්තිය තහවුරුකිරීම සඳහා වන රාජ්‍ය වගකීම	11
4. භානිපූර්ණය සඳහා වන රාජ්‍ය වගකීම	14
5. කඩිනම් නිර්දේශ	15
5.1 අතුරු සහන යෝජනා	16
5.2 යුක්තිය සඳහා වන නිර්දේශයන්	17

සාරාංශය

අතුරුදහන් වූ හෝ අතුරුදහන් කරවන ලද තැනැත්තන් සම්බන්ධ කාරණා නිරාකරණය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජයේ උත්සාහයන්ගේ සුවිශේෂී සංධිස්ථානයක් ලෙස අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය පිහිටුවීම දැක්විය හැකිය. ස්වාධීන කොමිෂන් සභාවක් ලෙස අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය 2016 අංක 14 දරන අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය පනත මගින් පිහිටුවීමේ අරමුණු වනුයේ අතුරුදහන්වූවන් පිළිබඳ සොයා බැලීමත් එවැනි අතුරුදහන්වීම් නැවත සිදු නොවීම සඳහා නිර්දේශ ලබා දීමත් අතුරුදහන්වූවන්ගේ හා ඔවුන්ගේ ඥාතීන්ගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂාකිරීම තහවුරු කිරීමත් සහන සැලසීම සඳහා සුදුසු ක්‍රමවේදයන් සකස් කිරීමත්ය.

2018 පෙබරවාරි මාසයේ කොමසාරිස්වරුන් පත්කිරීමත් සමගම මෙම කාර්යාලයේ කටයුතු ආරම්භවූ අතර කාර්යාලයේ ක්‍රියාකරීත්වය සැලසුම්කිරීම, ප්‍රාදේශීය කාර්යාල සහ ඒකක ඇති කිරීම, සේවකයන් බඳවා ගැනීම, ප්‍රතිපත්ති, රීතීන් සහ ක්‍රමවේදයන් සකස්කිරීම ඔවුන්ට පැවරිණි. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය අතුරුදහන්වූවන්ගේ ඥාතීන් සමග මහජන අදහස් විමසීමේ හමුවීම්වල නිරත වූහු අතර පීඩාවන්ට ලක්වූවන්ගේ පවුල්වල ඉල්ලීම මත ඔවුන් සමග පෞද්ගලිකව හමුවීම්ද සිදුකරන ලදී. විශේෂඥ දැනුම ලබා ගැනීම සඳහා නීතීය සහ වෛහාරික විද්‍යාව වැනි ක්ෂේත්‍රයන්හිදී දත්ත ලේඛනගත කිරීමත් සඳහාද ජාතික මෙන්ම ජාත්‍යන්තර විද්වතුන්ගේ සහ ආයතනවල සහය ලබාගන්නා ලද අතර විවිධ රාජ්‍ය ආයතන සහ ජාත්‍යන්තර සංවිධාන සමග අවශ්‍ය සබඳතාවයන් ඇති කර ගැනීමට ද කටයුතු කරන ලදී. මේ වන විට අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සුවිශේෂී සිදුවීම් කිහිපයක් සම්බන්ධයෙන් විමසීම් පැවැත්වීමටත් මන්නාරමේ සමූහ මිනීවලේ කැනීම් සහ ගොඩගැනීම් සඳහා අවශ්‍ය සහය ලබා දීමටත් මැදිහත් ව ඇති අතර අතුරුදහන්වූවන් සම්බන්ධයෙන් දැනට පවත්නා වාර්තා ඒකරාශී කිරීමත් වින්දිතයන් සහ ඔවුන්ගේ පවුල්වලට අදාළ නෛතික කාරණා සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි කිරීම් සහ නිර්දේශ ලබාදීමත් සිදුකරන ලදී.

වසර ගණනාවක් පුරා ශාරීරික සහ මානසික පීඩනයට ලක්වී සිටින අතුරුදහන්වූවන්ගේ පවුල්වල සාමාජිකයින්ගේ අවශ්‍යතාවයන් සපුරාලීමේ හදිසිභාවය සංතුලනය කිරීම ද ඇතුළුව අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය මුහුණ දෙන ලද අභියෝග බොහෝමයකි. අතුරුදහන්වූවන්ගේ පවුල්වලට අවශ්‍ය වනුයේ සිය ඥාතීන්ට සිදුවූයේ කුමක් ද යන්න දැන ගැනීමටය. මෙතෙක් මේ සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය තොරතුරු ලබා දීමට විවිධ රාජ්‍ය යාණ්ත්‍රනවලට නොහැකිවීම හේතුවෙන් රජය කෙරෙහිද අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සම්බන්ධයෙන්ද දැඩි අවිශ්වාසයක් ගොඩනැගී තිබේ. එවැනි පවුල්වල විවිධාකාර වූ අවශ්‍යතා සහ ස්ථාවරයන් තේරුම් ගනිමින් ඔවුන්ගේ විශ්වාසය ගොඩනැගීමේ අවශ්‍යතාවය අප හඳුනාගෙන ඇත.

අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය වඩාත් ඵලදායීව පවත්වාගෙන යාම සඳහා අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතනයන්හි සහයෝගය අත්‍යාවශ්‍ය වේ. අතුරුදහන් වූ හෝ අතුරුදහන් කරන ලද අයවලුන්ගේ අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීම මගින් ඇති කරන ලද හානිය, හානිපූරණය කිරීම සඳහා වූ වැඩපිළිවෙළක් අවශ්‍ය වන්නේය. එහෙයින් හානිපූරණය කිරීම සඳහා ඵලදායී සහ විශ්වසනීය කාර්යාලයක් බවට පත් කරනු වස් නීති සම්පාදනය කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. පවුල්වල දිවි පෙවෙත රැකබලා ගත් තැනැත්තන් අතුරුදහන්වීමෙන්, අතුරුදහන්වූවන්ගේ පවුල් පත්ව ඇති අන්ත දුක්ඛිතභාවයන් ඒ නිසාම මතුව ඇති සහන සැලසීමේ අවශ්‍යතාවයන් අප හඳුනා ගෙන ඇත. මෙම වාර්තාවට පාදක වනුයේ එම පවුල්වල අවශ්‍යතාවයන්ය. අතුරු සහන ගණනාවක් නිර්දේශ කරනුයේ එම අවශ්‍යතාවයන්ට ප්‍රමුඛතාවය දෙමිනි. කෙසේ වෙතත් පවුල්වල සුභසාධනය අරමුණු කරගත් මෙම අතුරුසහනයන් කිසිවක් හානිපූරණය කිරීමක් නොවන බව අවධාරණය කළ යුතුය.

අතුරුදහන්වූවන්ගේ පවුල් මෙම අතුරු සහනයන් රජයෙන් භාරගැනීම හේතුකොට භානිපුරණය සඳහා ඔවුන්ට ඇති අයිතිවාසිකම් කිසිවකට එය බාධාවක් නොවන බවත් විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

අතුරුදහන් වූ හෝ අතුරුදහන් කරන ලද තැනැත්තන් සම්බන්ධ ප්‍රශ්නය විසඳාලීම අරභයා යුක්තිය ඉෂ්ට කිරීමේ ඇති අවශ්‍යතාවය අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය මනාව හඳුනාගෙන ඇත. 2018 අංක 05 දරන පනත (පුද්ගලයන් බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීමට එරෙහි පනත) හරහා පුද්ගලයන් බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීමට එරෙහි ජාත්‍යන්තර සම්මුතිය මෙරට තුළ බලගැන්වීම මගින්, බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කරවීම අපරාධයක් ලෙස හඳුනාගැනීමෙන් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ඇති රාජ්‍ය වගකීම් අවධාරණය කිරීමත් ඊට අදාළව පවතින නීතීන් හඳුනාගැනීමත් සුභවාදී පියවරයන් ලෙස අපි පිළිගනිමු. එසේ නමුත් බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීම අපරාධ වරදක් ලෙස ස්ථාපිත කිරීම පමණක්ම ප්‍රමාණවත් නොවන්නේය. යුක්තිය පසිඳලීම සඳහා වැදගත් වන විවිධ ක්ෂේත්‍රයන් ගණනාවක් සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිසංස්කරණයන් අතර මේ ක්ෂේත්‍රයේ කටයුතු කරන සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන පවුල්වල සාමාජිකයන් ක්‍රියාධරයන් සහ මානව හිමිකම් නීතිඥයන්ට එරෙහිව සිදුවන බිය ගැන්වීම් සහ හිංසනයන් සම්බන්ධයෙන් පියවර ගැනීමේ හදිසි අවශ්‍යතාවය පිළිබඳවද නිර්දේශ කර සිටිමු.

1. අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයේ වර්තමාන ක්‍රියාකාරීත්වයන්

1. 2018 පෙබරවාරි මස 28 වන දින අතිගරු ජනාධිපතිතුමන් විසින් අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයේ සභාපතිතුමා සහ සාමාජිකයින්ගේ පත්වීම් ලිපි ප්‍රදානය කරන ලද අතර එතැන් සිට පසුගිය මාස හයක කාලය තුළ අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සිය කාර්ය භාරයන් නිසි පරිදි ඉටුකර ගැනීම සඳහාත් එහි ප්‍රධාන වැඩකටයුතු දියත්කිරීම සඳහා අතුරුදහන් වූ සහ අතුරුදහන් කරවන ලද වින්දිතයින්ගේ පවුල්වල සාමාජිකයින්ට සහන සැලසීම සඳහා ඇවැසි ව්‍යුහයන් සහ ක්‍රමවේද සකස්කර ගැනීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ලදී.
2. 2016 අංක 14 දරන අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය පනත මගින් එම කාර්යාලයේ ප්‍රධාන කාර්යයන් 4 (හතරක්) අවධාරණය කරයි. (1)අතුරුදහන්වූවන් පිළිබඳ සොයා බැලීම, අතුරුදහන්වූවන් සොයා යාම සහ එකී අතුරුදහන්වූවන්ට අත්ව ඇති ඉරණම සහ එකී අතුරුදහන්වීම්වලට අදාළ තත්ත්වයන් පැහැදිලි කිරීම (2)අතුරුදහන් කිරීම් නැවත සිදු නොවීම සහ අවම කිරීම සඳහා වගකිව යුතු ආයතන සඳහා අවශ්‍ය නිර්දේශයන් කිරීම (3)අතුරුදහන් කරවන ලද වින්දිතයින්ගේ සහ පවුල්වල සාමාජිකයින්ගේ අයිතිවාසිකම් සහ බැඳියාවන් ආරක්ෂා කිරීම (4)සහන සැලසීම සඳහා යෝග්‍ය ප්‍රවේශයන් හඳුනාගැනීම.
3. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය පනතට අනුව මෙම කාර්යාලය ස්ථාර කාර්යාලයකි. එමෙන්ම පනතට අනුව අතුරුදහන් වීම අර්ථ නිරූපණය වී ඇත්තේ 'යම් තැනැත්තෙකුට අත් වූ ඉරණම හෝ ඔහු සිටින ස්ථානය සාධාරණ ලෙසට නොදන්නා බවට විශ්වාස කරනු ලබන්නා වූ ද ඒ තැනැත්තා ගණනය නොවූ බවට සහ අතුරුදහන් වූ බවට සාධාරණ ලෙස විශ්වාස කරනු ලබන්නා වූද තැනැත්තෙකි. යුදමය තත්ත්වය තුළ අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් ද, ක්‍රියාත්මකයේ දී අතුරුදහන් වූ හමුදා හෝ පොලිසියේ සාමාජිකයන් ද දේශපාලන නොසන්සුන්තාවයන් සහ සිවිල් කැරලි කෝලාහල වලදී අතුරුදහන්වූවන් ද බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන්කරවන ලද්දන්ද මෙයට ඇතුළත් වේ.
4. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයේ ක්‍රියාකාරීත්වයන් ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවද ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය නීතිය සහ අනෙකුත් ජාත්‍යන්තර බැඳීම් මගින් ද පාලනය වේ.

කාර්යාලය ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයට පත්කිරීම

5. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයේ කොමසාරිස්වරුන්ට මුහුණ දීමට සිදුවූ මූලිකම අභියෝගයක් වූයේ එම කාර්යාලය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන්නා වූ පියවර ගැනීමය. වින්දිතයන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් සිය කාර්ය භාරයන් ක්‍රියාවට නැංවීමට අවශ්‍ය වන්නාවූ ඒකකයන් පිහිටුවීම, අදාළ නීති රීති ක්‍රමවේදයන්, මාර්ගෝපදේශයන් සහ ආචාර ධර්ම පද්ධති සකස් කිරීමත් කෙරෙහි අපගේ අවධානය යොමු කර ඇත. මෙම සංකල්පගත කිරීම් සහ ක්‍රියාකාරීත්වය ආරම්භ කිරීමේ කාර්යයන් සඳහා අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය 2016 අංක 14 දරන අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයට අදාළ වූ පනතේ විධි විධාන, සංහිදියා යාන්ත්‍රණයන් සඳහා වූ උපදේශන කාර්ය බලකාය ද ඇතුළත්ව මින් පෙර පත් කරන ලද කොමිෂන් සභා නිර්දේශ ද අදාළ

දේශීය මෙන්ම ජාත්‍යන්තර නීති ද අදාළ කර ගෙන ඇත. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය තාවකාලික කාර්ය මණ්ඩලයක සේවය දැනටමත් ලබාගෙන ඇති අතර එයට ස්ථීර කාර්ය මණ්ඩලයක් පත්කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබා ගැනීමට පියවර ගෙන ඇත. කාර්යාලය තාවකාලික වශයෙන් අංක 34, නාරාහේන්පිට පාර, නාවල යන ස්ථානයේ පිහිටුවා ඇති අතර එහි ප්‍රධාන කාර්යාලය සඳහා කොළඹ ප්‍රදේශයේ ස්ථීර ස්ථානයක් සම්බන්ධයෙන් සොයා බලමින් පවතී. ශෝකිතට පහසුවෙන් සිය වැඩ කටයුතු ඉටු කර ගැනීමට පහසු වන පරිදි අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය එහි ප්‍රාදේශීය කාර්යාල 12ක් විවෘත කරන අතර එහි මුල් ප්‍රාදේශීය කාර්යාල ලෙස මාතර සහ මන්නාරම් කාර්යාල මෙම වසර අවසන් වීමට පෙර ආරම්භ කරනු ඇත.

වින්දිතයින්ගේ පවුල් සමඟ පවත්වන ලද සාකච්ඡා

6. සිය සැලසුම් සකස්කිරීමේ මුල් අවස්ථාවේදීම අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය වින්දිතයින්ගේ පවුල්වල ශෝකිත සමඟ ඇති කළ සාකච්ඡාව සාර්ථක ක්‍රමවේදයක් ලෙස දැක්විය හැකිය. මන්නාරම, මාතර, මුලතිව්, ත්‍රිකුණාමලය, යාපනය සහ කිලිනොච්චි ආදී ස්ථාන හයක එවැනි සාකච්ඡා වට පවත්වන ලද අතර ඊට අමතර වශයෙන් සභාපතිවරයා සහ සාමාජිකයින් වින්දිත පවුල්වල සාමාජිකයින් කොළඹදී ද හමුවන ලදී. මෙම සාකච්ඡා අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සහ එහි යෝජිත ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීමටත් ඒ සම්බන්ධයෙන් අදහස් ලබා ගැනීමටත් උපකාරී විය. මෙම සෘජු හමුවීම් මගින් විවිධ ජනවර්ගයන්ට අදාළ එකම රටක විවිධ ප්‍රදේශයන්හි වෙසෙන තමන්ගේ ආදරණීයයන් අතුරුදහන් වීමෙන් වේදනාවට පත් වින්දිත පවුල්වල අත්දැකීම්වලට සවන් දීමටත් ඔවුන්ගේ වේදනාවන් සහ අභියෝගයන් තේරුම් ගැනීමටත් ඉවහල් විය.
7. මෙම සංවාදයේ දී පවුල්වල සාමාජිකයන් මෙන්ම සිවිල් ක්‍රියාකාරීන් ද ජංගම කාර්යාල පිහිටුවීම, 2009 වසරේදී සන්නද්ධ හමුදාවට භාරදුන් පසු නැවත නොපැමිණි නැතහොත් අතරුදහන්ව ඇති තැනැත්තන් සෙවීමට මූලිකත්වයක් දීම සහ කඩිනම් සහන සැලසීම සඳහා පියවර ගැනීම වැනි යෝජනා ගණනාවක්ම ඉදිරිපත් කරන ලදී.

දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර ආයතන සමඟත් රාජ්‍ය ආයතන සමඟත් කරන ලද සාකච්ඡා සහ සහයෝගීතාවයන්

8. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය ද්විපාර්ශ්වික සහ සමූහ සාකච්ඡා ගණනාවක් දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර ආයතන සමඟ පවත්වා ඇත. විමර්ශනයන් සහ කැනීම්ද උත්බන්තය (සිරුරු ගොඩගැනීම), වෝහාරික විද්‍යාව, ජානවිද්‍යාව, පවුල්වලට මනෝ සාමාජිකය සහය ලබා දීම, නීතිමය ක්‍රියාදාමයන් සම්බන්ධයෙන් මැදිහත්වීම, ලේඛනගත කිරීම්, දත්ත පද්ධති පවත්වා ගෙන යාම සහ සංරක්ෂණය සම්බන්ධ දැනුමක් ඇති පුද්ගලයන් සමඟත් සාකච්ඡා පවත්වන ලදී. එසේම විවිධ රාජ්‍ය ආයතන සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල අත්දැකීම් ද අදහස් ද යෝජනා ද අප ලබා ගෙන ඇත. එසේම ඒ සංවිධාන සමඟ කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය සම්බන්ධතාවයන් ගොඩනගා ගෙන ඇත. රාජ්‍ය ආයතන අතර ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය, අගමැති කාර්යාලය, කතානායක කාර්යාලය, ජාතික සමගිය සහ ඒකාබද්ධතාවය පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය, ජාතික සමගිය පිළිබඳ රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශය සහ සංහිදියා යාන්ත්‍රණ සම්බන්ධීකරණය පිළිබඳ ලේකම්

කාර්යාලය, රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුව සහ දිස්ත්‍රික්ක ලේකම් කාර්යාල අපගේ මහජන රැස්වීම් කැඳවීමේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් සම්පූර්ණ දායකත්වයක් ලබා දෙන ලදී.

පරීක්ෂණ සහ විමර්ශන

9. අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයේ මූලික කාර්ය භාරය වන විමර්ශන සහ සෙවීමට අදාළව අතුරුදහන් වූ පුද්ගලයින්ගේ අයිතිවාසිකම් සහ හිමිකම් ආරක්ෂා කිරීමට අදාළ මූලික පියවරයන් ගැනීම මෙන්ම නිශ්චිත සිද්ධීන් කිහිපයක් සම්බන්ධයෙන් ඊට අදාළ ආයතන සමග විමර්ශන ආරම්භ කිරීම සඳහා යාන්ත්‍රණයන් ඇතිකිරීම පසුගිය මාස කිහිපයේදී ආරම්භ කරන ලදී. ප්‍රධාන වශයෙන් මන්තාරම සතොස ගොඩනැගිල්ලේ සමූහ මිනිවල සම්බන්ධයෙන් අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය මැදිහත් වෙමින් එහි ගවේෂණ සහ කැනීම් කටයුතු සඳහා මූල්‍යමය වශයෙන් ද අනුග්‍රහය දක්වන ලදී. පරීක්ෂණවල ඒකාග්‍රතාවය ආරක්ෂාකර ගැනීම සඳහා පවුල්වල විශ්වාසය තහවුරු කිරීමට සමත් වන අයුරින් අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය එකී පරීක්ෂණ සඳහා සිය දායකත්වය දීමටම ලබා දෙනු ඇත.

නීතිමය සහ ප්‍රතිපත්තිමය මැදිහත්වීම්

10. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය, දැනට බලපවත්නා නීති සහ ප්‍රතිපත්ති සංශෝධනය කිරීමට අදාළව දියත් කර ඇති කතිකාවන්ට දායකත්වයක් සැපයීමේ අරමුණින් ඒවාට ද මැදිහත් වන ලදී. එකී ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් බලාපොරොත්තු වන්නේ වින්දිත පවුල් තවදුරටත් අපහසුතාවයන්ට පත්වීම වළක්වාලීම තහවුරු කිරීමය. හදිසි මරණ සම්බන්ධයෙන් මරණ පරීක්ෂණ පැවැත්වීමට අදාළව ද අතුරුදහන් වීම සම්බන්ධයෙන් නිකුත් කරන සහතිකය පිළිබඳව ද ක්‍රියාමාර්ග කඩිනම් කිරීමත් මේ අතර වේ.

අතුරුදහන්වූවන් සහ අතුරුදහන් කරන ලද අය සම්බන්ධයෙන් ලේඛනයක් සකස්කිරීම

11. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය අතුරුදහන්වූවන් සහ අතුරුදහන් කරවන ලද තැනැත්තන් සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය ආයතන, කොමිෂන් සභා සහ සිවිල් සමාජ ක්‍රියාධරයන් විසින් රැස් කර ඇති දත්ත සියල්ල අධ්‍යයනය කර එක් ලේඛනයක් සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය අවධාරණය කර සිටී. කාර්යාලය මෙම වාර්තා අනුකූලකර ගැනීමේ සුවිශේෂී කාර්ය භාරය ඉටුකරමින් මධ්‍යගත ලේඛනයක් සකස්කිරීමට මැදිහත් වනු ඇත. මෙතෙක් අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් සංඛ්‍යාව නිශ්චිතව කිව නොහැක. මෙම අවස්ථාව වන විටත් අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය පසුගිය කොමිෂන් සභා වාර්තාද ඇතුළුව දැනට පවත්නා දත්තයන් සහ තොරතුරු ඒකරාශී කිරීම ආරම්භකර ඇත.

2. අභියෝග

අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය පසුගිය හය මසක කාලය තුළ පහත සඳහන් අභියෝගයන්ට මුහුණ දෙන ලදී.

විවාදශීලී සන්දර්භය

12. අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් සහ බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කරවන ලද තැනැත්තන් සොයාබැලීම සම්බන්ධයෙන් සමාජයේ එක් කොටසක් විසින් ප්‍රශ්න කරන තත්වයක් තුළ අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සිය ක්‍රියාකාරීත්වයන් ගොඩනගන්නේ මෙම විවාදශීලී සන්දර්භය තුළය. තවත් අතකින් අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය අසීරු සන්දර්භයක් තුළ නිර්මාණය කර ඇත. එක් අතකින් යුද්ධයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් අතුරුදහන්වුවන් සොයා බැලීමේ අවශ්‍යතාවය තේරුම් ගත් රජය අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය පිහිටුවීය. අනෙක් අතට ඓතිහාසික වශයෙන් දේශීය යාන්ත්‍රණයන්ගේ අපොහොසත්භාවයන් සහ අතුරුදහන් වීම් සහ සංක්‍රාන්තික යුක්තිය සම්බන්ධයෙන් පවතින උදාසීන බවය. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය ස්වාධීන සහ විශ්වසනීය ආයතනයක් පිහිටුවීමේ වැදගත්කම තේරුම් ගෙන ඇති අතරම එයට සමාන්තරව යුක්තිය ඉටු කර ගැනීම හා සම්බන්ධ කාරණා, සත්‍ය සොයාබැලීම, හානිපූරණය සහ විවිධ ප්‍රතිසංස්කරණ සහ සුවිශේෂී වූ යාන්ත්‍රණයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා රජය ලබා දී ඇති ප්‍රතිඥාවලින් බැඳී ඇති බැවින් රජයේ පාර්ශ්වයද ධෛර්යමත් කිරීමේ වැදගත්කම අප තේරුම් ගෙන ඇත.

පවුල් සහ සිවිල් සමාජය අතර ඇති අවිශ්වාසය සහ සැකකිරීම

13. එලදායි ස්වාධීන සහ විශ්වසනීය ජාතික යාන්ත්‍රණයක් ලෙස පෙනී සිටිමින් වින්දිත පවුල් අතර විශ්වාසය සහ පැහැදීම ආරක්ෂාකර ගැනීමේ ඇති අභියෝගය අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය වටහා ගෙන ඇත. මානව හිමිකම් කඩවීම් සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය ආයතනයකට සහන සැලසීමට ඇති නැඹුරුව සහ හැකියාව සම්බන්ධයෙන් විශේෂයෙන්ම පවුල්වල සාමාජිකයින් තුළ ඇති අවිශ්වාසය ද අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය කෙරෙහි සෘජුව බලපායි. මෙම අවිශ්වාසය වින්දිත පවුල් මුහුණ දෙන ලද පෙර අත්දැකීම් මත පදනම්ව ඇත.

14. මූලික සාකච්ඡා වටවලදී අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය ජනයාගේ මිශ්‍ර ප්‍රතිචාරයන්ට මුහුණ දෙන ලදී. සමහර පවුල්වල සාමාජිකයින් අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සම්බන්ධයෙන් දැඩි අවිශ්වාසයකින් සහ කලකිරීමකින් කතා කරන ලද අතර අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සංවිධානය කරන ලද මහජන සාකච්ඡා පවත්වන ලද ස්ථාන ඉදිරිපිට විරෝධතා ව්‍යාපාර ද පවත්වන ලදී. නමුත් තවත් පිරිසක් අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සම්බන්ධයෙන් ධනාත්මකව සහ අපේක්ෂා සහගතව කටයුතු කරන ලදී. තවත් පිරිසක් යම් යම් සීමාවන් සහිතව අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සමග කටයුතු කිරීමට එකඟ වන ලදී. තවත් පිරිසක් කොන්දේසි විරහිතව තමන්ට කටයුතු කිරීමට සිදුව ඇති තවත් එක් රාජ්‍ය අයතනයක් ලෙස අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය හඳුනාගෙන ඇත. තවද ඇතැම් අවස්ථාවලදී විරෝධතා දැක්වූ පිරිස තමන්ව අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ

කාර්යාලය විසින් සංවිධානය කරන ලද සාකච්ඡා සඳහා සහභාගිවීම වළක්වාලීමට උත්සාහ කරන ලද බවට පැමිණිලි පවුල්වලින් සහ සිවිල් සමාජ ක්‍රියාකාරීන්ගෙන් අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය වෙත ලැබී ඇත. කෙසේ වෙතත් අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන්ගේ පවුල්වල සාමාජිකයින්ට අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සහ එහි කටයුතු සමග සම්බන්ධවීම හෝ නොවීම සම්බන්ධයෙන් ඔවුන්ගේම තීරණ ගැනීමට ඇති අයිතිය අපි පිලිගන්නා බව නැවතත් අවධාරණය කරමු.

15. එකී පවුල් සිය ආදරණීයයන් අහිමිවීමෙන් දීර්ඝකාලීනව විඳින ලද වේදනාවන් අප පිළිගනිමු. එම පවුල් විසින් මේ හරහා පෙන්වා ඇති ධෛර්යය සහ අපේක්ෂාවන් ගැඹුරින් අගය කරමු.

16. එකී දහස් ගණනක් පවුල්වල අපේක්ෂාවන් සහ අදහස් අතර ඇති විෂමතාවයන් අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය හඳුනාගෙන ඇති අතර උපදෙස් සහ අදහස් ලබාගැනීම සඳහා මෙන්ම ඔවුන්ගේ වැදගත් තොරතුරු ආරක්ෂා කර ගැනීමත් ඔවුන්ගේ අහිමි කරන ලද අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂාකිරීම සඳහාත් විරෝධතා පවත්වන ලද සහ විරෝධතා පැවැත්වීමට අදහස් කර ඇති අයද ඇතුළුව සියලුම පවුල් සමගත් සිවිල් ක්‍රියාකාරීන් සමගත් අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය දිගින් දිගටම කටයුතු කිරීමට සූදානම්ත් සිටින බව අවධාරණය කර සිටී.

අනවබෝධය

17. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සහ එහි කාර්ය භාරය සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කර ඇති විවිධාකාර වූ දුර්මතයන් සම්බන්ධයෙන් අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය දැනුවත්ව ඇත. එකී දුර්මතයන් අතරට අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය විසින් එක් අතුරුදහන්වූවන් කණ්ඩායමක් නොසලකා කටයුතු කරන බවටත් එය අධිකරණමය යාන්ත්‍රණයක් යන කරුණුද ඇතුළත් වේ. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය පිහිටුවා ඇති බව සමහර පවුල් සහ ඇතැම් රජයේ නිලධාරීන් පවා දැනුවත් නොවන අතර ඇතැම් විට එහි කටයුතු තේරුම්ගෙන ද නැත. මෙම තත්ත්වය ඉවත්කිරීම සඳහා සහ අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සම්බන්ධයෙන් සාමාන්‍ය ජනතාව අතර අවබෝධය වර්ධනය කිරීම සඳහා කොමසාරිස්වරු විහිදී ගිය සන්නිවේදන ක්‍රමෝපායන් අනුගමනය කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

පරිපාලන අභියෝග

18. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය විවිධ වූ පරිපාලන අභියෝගයන්ට මුහුණ දෙන ලදී. ඒවා අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයේ කටයුතු ප්‍රමාද වීමටත් අතිරේක වැඩ ප්‍රමාණයක් නිර්මාණය වීමටත් බලපෑමක් විය. ප්‍රධාන රජයේ ආයතන ගණනාවක්ම මෙම කාර්යාලය ස්වාධීන කොමිෂන් සභාවක් ලෙස හඳුනා නොගැනීම බලවත් අභියෝගයක් වන අතර එය පැහැදිලි කිරීම් සඳහා කාලය මිඩංගු වීම ඇතැම් ප්‍රමාදයන්ට හේතු විය. එසේම 19 වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයෙන් ඇති කරන ලද අනෙකුත් ස්වාධීන කොමිෂන් සභා හා සමානවම මෙම කාර්යාලයේ සභාපති සහ සාමාජිකයින්ගේ වැටුප්

පාර්ලිමේන්තුව විසින් අනුමත කළ යුතු වන්නේය. නිලධාරීන් පත්කිරීමේ දී සහ ප්‍රසම්පාදන කටයුතු වලදී පිළිපැදිය යුතු විධි විධාන සහ අනුමැතියන් ප්‍රමාදවීම තවත් අභියෝගයකි. රාජ්‍ය ආයතන වල ක්‍රියාකාරී සහය මෙන්ම අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් සහ අනෙකුත් නීතින් මගින් ඇති කරන ලද ස්වාධීන කොමිෂන් සභා හා සමාන බව හඳුනාගැනීම එහි ඵලදායී ක්‍රියාකාරීත්වයට අත්‍යවශ්‍ය වේ.

අඩන්තේට්ටම් කිරීම් සහ ප්‍රවණ්ඩත්වය

19. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් සහ අතුරුදහන් කරවන ලද අයගේ පවුල් මුහුණ දෙන ලද විවිධ වූ හිංසනයන් සම්බන්ධයෙන් අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය දැනුවත්ව ඇත. පසුගිය කොමිෂන් සභා සහ සංගිඳියා යාන්ත්‍රණයන් සඳහා වූ උපදේශක කාර්ය බලකාය වෙත ලැබී ඇති මහජන පැමිණිලි අනුව වින්දිතයන්ගේ පවුල්වල සාමාජිකයන් ලිංගික අඩන්තේට්ටම් කිරීම් සහ විවිධාකාර වූ අල්ලස් සම්බන්ධයෙන් වාර්තා කර ඇත. සමහර අතුරුදහන්වූවන්ගේ සහ අතුරුදහන් කරවන ලද තැනැත්තන්ගේ පවුල්වල සමාජකයින්ගෙන් අතුරුදහන්වූවන් සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු ලබා දීමට හෝ යම් පරිපාලනමය කාරණා ඉටුකර දීම සඳහා ලිංගික අල්ලස් ඉල්ලා සිටින ලද අවස්ථා වාර්තාවී ඇත. 2018 ජූලි 06 වන දින නාඳුනන පිරිසක් විසින් අමතා ප්‍රියන්ති මහත්මියට අලුත්ගම ප්‍රදේශයේදී එල්ල කරන ලද ප්‍රහාරය මෙන්ම 2018 ජූලි 13 වන දින වඩුක්කොඩෙයි ප්‍රදේශයේදී ශ්‍රී සෝභනා යෝගලිංගම් මහත්මියට එල්ල කරන ලද ප්‍රහාර කෙරෙහි ද අපගේ අවධානය යොමු වී ඇත. මේ අයුරින් පැමිණිලිකරුවන්, සාක්ෂිකරුවන්, අතුරුදහන්වූවන්ගේ සහ අතුරුදහන් කරවන ලද තැනැත්තන්ගේ පවුල්වල සමාජකයින්ගෙන් විමර්ශන නිලධාරීන් හා විත්තියේ නීතිඥවරුන්ට සිදුවන බිය වැද්දීම් හා ප්‍රහාරයන් යුක්තිය පසිඳලීමේ ක්‍රියාදාමය සහ රජය සම්බන්ධයෙන් ඇති විශ්වාසය බිඳ වැටීමට හේතු වන බව අපි විශ්වාස කරමු.

20. රජය විසින් අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන්ට අදාළ මූලික කාරුණ්‍ය සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමට ප්‍රමාද වීමත් අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන්ගේ සහ අතුරුදහන් කරවන ලද අයගේ පවුල්වල සමාජකයින්ගේ අපේක්ෂාවන් මෙන්ම එකී පවුල්වල තත්ත්වය ද අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාල පනත නීතිගත කිරීමට තුඩුදුන් මුඛ්‍ය කාරණා වශයෙන් දැක්විය හැකිය. කෙසේ වෙතත් නැවතත් බලාපොරොත්තු කඩවීම් සිදුනොවිය යුතුය. ඒ සඳහා වඩාත් ඵලදායී සහ සංවේදී ක්‍රමවේදයන් සහ ව්‍යුහයන් හි අවශ්‍යතාවය වටහා ගනිමින් දැනුවත්භාවයකින් යුත් සංවේදී ක්‍රියාදාමයන් අනුගමනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය වටහා ගෙන ඇත. අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ සොයා බැලීම සඳහා පිහිටුවා ඇති වෙනත් ජාත්‍යන්තර සංවිධාන කෙරෙහි අවධානය යොමුකරන විට ඔවුන්ගේ කාර්ය භාරය ඉටුකිරීම සඳහා වසර ගණනාවක් ගොස් ඇති බව පෙනී යයි. පැවරී ඇති කාර්යයන්ගේ සංකීර්ණභාවය තේරුම් ගනිමින්ම අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය කල්පවතින විශ්වසනීය ව්‍යුහයක් සහ ක්‍රමවේදයක් සහිතව ගොඩනැගීමට කටයුතු කරන අතරම මෙම අතුරු සහන ලබාදීම අප විසින් ගත යුතු කඩිනම් පියවරක් වශයෙන් හඳුනා ගන්නා ලදී.

වැදගත් සාක්ෂි අභිමිච්ච

21. ඉදිකිරීම් කටයුතුවලදී හා කෘෂිකාර්මික කටයුතුවලදී මෙන්ම අනෙකුත් කැනීම් කටයුතුවලදී මිනිස් ඇට කැබලි කොටස් හමුවීම සම්බන්ධයෙන් විටින් විට තොරතුරු වාර්තා වන බව අපි දනිමු. බොහෝ අවස්ථාවන්වලදී මෙම තොරතුරු පොලිසියට හෝ අදාළ නිලධාරීන්ට වාර්තා නොවන්නේය. එසේ හෙයින් මෙවැනි අවස්ථාවලදී මහජනතාව මෙන්ම රාජ්‍ය ආයතන ද වඩාත් ක්‍රියාකාරීව කටයුතු කිරීමේ අවශ්‍යතාවය අපි අවධාරණය කර සිටිමු.

3. යුක්තිය තහවුරුකිරීම සඳහා වන රාජ්‍ය වගකීම

22. අතුරුදහන්වූවන්ගේ අයිතිවාසිකම් සහ අව්‍යාජතා සම්බන්ධ කටයුතු වලදී යුක්තිය ඉටු කිරීම ප්‍රධාන රාජ්‍ය වගකීමක් ලෙස පවතින බව අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය විශ්වාස කරයි. බලහත්කාරයෙන් කරන ලද අතුරුදහන් කිරීම්වලට අදාළ වගකිවයුතු තැනැත්තන් නීතිය ඉදිරියට පැමිණවීම අතුරුදහන්වූවන්ට සහ ඔවුන්ගේ පවුල්වලට සහන සැලසීමේ දී අත්‍යවශ්‍යය පියවරක් වනවා පමණක් නොව එය සමස්ත සමාජයක් ලෙසද වැදගත් වන්නේය. මන්ද කාලාන්තරයක් පුරා අතුරුදහන් කරවීමේ අපරාධය සඳහා දඬුවම් දීමක් සිදුව නැති බැවිනි. මෙම අපරාධයට දඬුවම්කිරීම දැන් නීතියෙන් බලාත්මක කර ඇත. දඬුවම් ලැබීමෙන් මිදීමට ඇති අවස්ථාව දැන් අභියෝගයට ලක්ව ඇත. යුක්තිය ඉටුකිරීමට ඇති වගකීම ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවස්ථාවෙන් සහ දේශීය නීති මගින් ද සහ බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීමට එරෙහි සම්මුතියද ඇතුළු ජාත්‍යන්තර නීතීන් මගින් ද අවධාරණය කර ඇත. කලින් පැවති කොමිෂන් සභා සහ සංහිඳියා යාන්ත්‍රණයන් සඳහා වූ උපදේශන කාර්ය බලකාය බලහත්කාර අතුරුදහන්කිරීම් සහ සම්බන්ධිත අයිතිවාසිකම් කඩකිරීම් සම්බන්ධ පරීක්ෂණ පැවැත්වීමක් අපරාධ නඩුකටයුතු පවත්වා ගෙන යාමටත් නිර්දේශ කර ඇත. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයට බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීම් සම්බන්ධයෙන් හෝ අතරුදහන් කිරීම් සම්බන්ධයෙන් අධිකරණමය ක්‍රියා මාර්ග ගැනීමට බලයක් නොමැති නමුත් අතුරුදහන්වීම් සම්බන්ධයෙන් වාර්තා වන අවස්ථාවකදී ඒ සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂණ පැවැත්වීමට බැඳී සිටින අතර අපරාධයක් අනාවරණය වන්නේ නම් අදාළ නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහ නඩුපැවරීමේ බලය ඇති ආයතන වෙත එම සිදුවීම් වාර්තා කිරීමේ හැකියාව පවතියි.

බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීමේ පනත

23. 2017 දෙසැම්බර් 10 වන දින ශ්‍රී ලංකාව 'සියලුම පුද්ගලයන් බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීම් වලට එරෙහි ජාත්‍යන්තර සම්මුතියට' අත්සන් තබා ඇත. බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන්කරවූවන් සැමරීමේ දිනය අගෝස්තු 30 වන දින යෙදී ඇති අතර එය ශ්‍රී ලංකාවට විශේෂයෙන්ම වැදගත් වන්නේ මෙම සම්මුතිය ශ්‍රී ලංකාව අපරානුමත කිරීමෙන් පසු එළඹෙන මුල්ම අතුරුදහන්කරවූවන් සැමරීමේ දිනය නිසාවෙනි.

24. බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීමට අදාළ වගකීම් දේශීය නීති පද්ධතිය තුළ 2018 අංක 5 දරන බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීම්වලින් සියලුම තැනැත්තන්

ආරක්ෂා කිරීම සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර සම්මුති පනත (බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීමේ පනත) මගින් ඇති කර ඇත. මෙම පනත මගින් ඉදිරිපත් කර ඇති මූලිකම කාර්ය වන්නේ අතුරුදහන්වූවන් සම්බන්ධයෙන් සොයා බැලීමක් ඔවුන් වෙනුවෙන් සහන සැලසීමක් වන අතර අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයටද එකී වගකීමම පැවරී ඇත. ඒ අනුව මෙම පනත මගින් අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය වඩාත් සවිබල ගන්වන අතර අතුරුදහන්වූවන්ගේ සහ අතුරුදහන් කරන ලද තැනැත්තන් සහ පවුල්වල අයිතිවාසිකම්ද වඩාත් තහවුරු කරනු ලබයි.

25. දශක තුනක් පුරා වින්දිතයින්, මානව හිමිකම් ක්‍රියාධරයන්, දේශපාලන ක්‍රියාකාරීන් බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන්කිරීම් අපරාධ වරදක් වශයෙන් පිලිගන්නා ලෙස ඉල්ලා සිටින ලදී. පවතින දේශීය නීතිය මගින් පැහැරගෙනයාම වරදක් ලෙස දක්වා තිබුණද බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන්කිරීම් සම්බන්ධයෙන් නඩුකටයුතු පවත්වා ගෙන යාමට සීමා කිරීම් විය. එසේ හෙයින් බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීම අපරාධ වරදක් ලෙස සංස්ථාපනයකිරීම ඒ සඳහා ගෙන ගිය අරගලයේ සුවිශේෂී සංධිස්ථානයකි.

26. ශ්‍රී ලංකාව සියලුම පුද්ගලයන් බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීමට එරෙහි ජාත්‍යන්තර සම්මුතියට අත්සන් තැබීම සහ එය දේශීය නීතිය තුළට ඇතුළත් කිරීමට ගන්නා ලද පියවර අප අගය කරන අතරම වෙනත් රාජ්‍ය ආයතනද දක්වා ඇති පරිදි බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීම් අපරාධයක් බව දක්වන දේශීය නීතිය ප්‍රමාණවත් නොවේ. බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීමට අදාළ අපරාධය අර්ථ නිරූපණය, පනත සම්පාදනය කිරීමට පෙර සිටම වරදේ සමහර මූලිකාංග පැවත එන බවද ඇතුළුව වරදෙහි අඛණ්ඩ ස්වරූපය තේරුම් ගැනීමට අපොහොසත්වී ඇත. පනත අපරාධය සඳහා සහභාගීවිය හැකි අපරාධකරුවන් සම්පූර්ණ වශයෙන් ආවරණය වන පරිදි සකස් කිරීමට අපොහොසත්වී ඇති අතර පනත මගින් අණදීමේ වගකීම සම්බන්ධයෙන් පූර්ණ වශයෙන් ආවරණය කර නැත. තවද පනත මගින් බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීම් මනුෂ්‍යත්වයට එරෙහි අපරාධයක් ලෙස හඳුනාගෙන නැත. කලින් පැවති කොමිෂන් සභා විසින් බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන්කිරීම් පැතිරුණු ස්වරූපයකින් ගැටුම් පැවති ප්‍රදේශවලත් ඉන් බැහැර ප්‍රදේශ වලත් සිදුවූ බවද නිගමනය කර ඇති බවට අවධානය යොමු කරවන අතර අමතර වශයෙන් මෙම පනත මගින් අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයේ කාර්ය භාරය හඳුනාගෙන නැත. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන්ට අදාළ පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවට කටයුතු කිරීමට ඇති බලය තහවුරු කරන ලද පරිදිම මෙම පනතින් අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයේ වගකීමද පිලිගත යුතුය.

පරීක්ෂණ සහ නඩු පැවරීම්

27. රජයේ ඇතැම් අංශවල හැසිරීම් රටාව මගින් බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන්කිරීම් සඳහා දීර්ඝ කාලයක් පුරා මුක්තියක් ලැබෙන ආකාරයට කටයුතු කර ඇති බවට අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය අවධාරණය කර සිටී. කලින් පැවති කොමිෂන් සභා සහ සංහිදියා යාන්ත්‍රණයන් සඳහා වූ උපදේශන කාර්ය සාධක බලකාය වාර්තා කරන පරිදි එවැනි ක්‍රියාවන් සාවද්‍ය පැමිණිලි වාර්තා කිරීම හෝ වැදගත් තොරතුරු වසන් කිරීම දක්වා දිව යයි. තවද නීතිය උල්ලංඝනය කිරීමට අදාළ විශ්වසනීය සාක්ෂි තිබියදී පරීක්ෂණ පැවැත්වීමට සහ නඩුපැවරීමට ඇති නොහැකියාව සහ අකමැත්ත ද ඒ අතර වේ.

28. බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන්කිරීම් සම්බන්ධයෙන් චෝදනා ලද ඇතැම් පුද්ගලයන් විශේෂයෙන්ම ත්‍රිවිධ හමුදාවේ සහ පොලිසියේ වගකිව යුතු බලවත් ස්ථානයන්හි සහ පරීක්ෂණ කටයුතු සඳහා බලපෑම්කළ හැකි පරිදි රැඳී සිටීමට ඉඩ සලසා දී ඇති අවස්ථා දක්නට ඇත. තවද අතුරුදහන්කිරීම් සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු සැපයීමට කැමැත්ත දක්වන ලද හමුදා නිලධාරීන්ට හිංසනයට ලක් වූ අවස්ථාද වාර්තා වී තිබේ. පැහැරගෙන යාමට සහ අතුරුදහන්කිරීමට අදාළව දැනටමත් අධිකරණයේ විභාගවන නඩුවක වූදින නිලධාරියෙකු සේවා තහනමකින් තොරව සන්නද්ධ හමුදාවේ රැඳී සිටීමට අවසර ලබා දී ඇත. තවත් එක් සිදුවීමක නිලධාරියෙකුට උසස්වීම් ලබා දුන් අවස්ථාවක්ද අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයට වාර්තා වී තිබේ. පවතින රෙගුලාසි අනුවත් සාධාරණ භාවිතාව අනුවත් එවැනි නිලධාරීන්ගේ සේවය අත්හිටුවීම සහ අදාළ නිල තත්ත්වයන්හි කටයුතු කිරීමෙන් ඉවත්කිරීම සාධාරණ ලෙස අපේක්ෂාකරයි.

29. විවිධ අධිකරණවල වසර දහයකට වැඩි කාලයක් පවතින්නා වූ නඩු තිබෙන නමුත් එම නඩුවල වින්දිතයන්ට අතුරුදහන්වූවන් සම්බන්ධයෙන් තවමත් කිසිදු තොරතුරක් ලබා දීමට අපොහොසත් වී ඇත. මෙම නඩු අතර හබයාස් කෝපුස්, පැහැරගෙන යාම් සහ මිනී මැරීම් පිළිබඳ නඩු ඇතුළත් වේ.

30. මෙවැනි නඩුවල නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව නඩුපැවරීමේ සහ පවත්වාගෙන යාමේ ආයතනය ලෙස කටයුතු කරන අතර තවත් විටෙක හබයාස් කෝපුස් නඩුකර වලදී වගඋත්තරකරුවන් වෙනුවෙන් ද පෙනී සිටීමට සිදුවීමෙන් බැඳීයාවන් අතර ගැටුමක් නිර්මාණය වී ඇති අතර. හබයාස් කෝපුස් නඩුවලදී නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව මූලික අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කර ප්‍රවර්ධනය කරන ප්‍රවේශයකින් රජයේ අයිතිවාසිකම් වෙනුවෙන් පෙනීසිටීම හැරුණු කොට වැරදි සිදු කළා යැයි කියවෙන වගඋත්තරකරුවන් වෙනුවෙන් පෙනී නොසිටිය යුතු බවට දන්වා සිටීමු. හබයාස් කෝපුස් නඩුවලදී විවිධාකාරවූ මූලික විරෝධතාවයන් ඉදිරිපත් කරමින් යුක්තිය ඉටුවීමට බාධාකරන අවස්ථා අවධානයට ලක්ව ඇති අතර අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය පිහිටුවීම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය ප්‍රතිපාදනයක් වන හබයාස් කෝපුස් පවත්වාගෙන යාමට බාධාවක් නොවිය යුතු බවට දක්වා සිටී.

31. කලින් පැවති කොමිෂන් සභා ගණනාවක්ම සහ සංහිඳියා යාන්ත්‍රණයන් සඳහා වූ උපදේශන කාර්ය සාධක බලකාය මෙම ව්‍යුහාත්මක වෙනස්කම් සම්බන්ධයෙන් වැදගත් නිර්දේශ ඉදිරිපත් කර ඇති අතර එවැනි කොමිෂන් සභා දෙකක්ම මානව හිමිකම් කඩ කිරීමට අදාළව ස්වාධීන නඩු මෙහෙයවන්නෙක් පත්කිරීමේ අවශ්‍යතාවය නිර්දේශකර ඇත. තවද මානව හිමිකම් කවුන්සිලයේ යෝජනා අංක 30/1 මගින් ද ජාත්‍යන්තර මානුෂීය නීතිය උල්ලංඝනය කිරීම් සහ මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය කිරීම්වලට අදාළව වෙනමම පරීක්ෂණ පැවැත්වීමේ සහ නඩු පැවරීමේ යාන්ත්‍රණයක් ඇතිකිරීමට රජයට ඇති වගකීම අවධාරණය කර ඇත.

නිවාරණය

32. බලහත්කාර අතුරුදහන්කිරීම්වලට එරෙහිව තවදුරටත් නෛතික සහ ආයතනික ප්‍රතිසංස්කරණ අවශ්‍ය බවට අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය අවබෝධ කරගෙන සිටී. අත්තනෝමතික අත්අඩංගුවට ගැනීම් රැඳවියන්ට කරනු ලබන නොකටයුතුකම් කෲර ලෙස සැලකීම් සහ අත්අඩංගුවේදී මිය යෑමට අදාළව තොරතුරු වාර්තා වී ඇත. 2016 ජූනි මාසයේ දී ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ

පනත යටතේ රැඳවියන්ගේ අයිතිවාසිකම් සම්බන්ධයෙන් ආරක්ෂක හමුදාවන්ට අතිගරු ජනාධිපති මෛත්‍රීපාල සිරිසේන මහතා විසින් කරන ලද විධානයන්හි වැදගත්කම අපි අවධාරණය කරමු. රැඳවියන්ගේ ලැයිස්තුවක් පවත්වාගෙන යාම මෙන්ම සියලු රැඳවුම් ස්ථාන ගැසට් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම රජයේ වගකීමක් වන්නේය.

4. හානිපූරණය සඳහා වන රාජ්‍ය වගකීම

33. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් සහ ඔවුන්ගේ ඥාතීන් මුහුණ දෙන ලද භෞතික, මානසික, සමාජයීය සහ ආර්ථික හානි පිළිබඳව දැනුවත්ව සිටින අතර එකී පවුල් සඳහා හානිපූරණය කිරීම එම පවුල් සඳහා පමණක් නොව සමස්තයක් වශයෙන් අතුරුදහන් වූ සමාජයටත් එම සමාජයේ ස්ථායීතාව සහ මනා පැවැත්මටත් වැදගත් වේ.

34. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් සහ ඔවුන්ගේ ඥාතීන් දැඩි මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය කිරීම්වලට ලක්ව ඇති බවට දැනුවත්ව ඇති අතර බොහොමයක් අතුරුදහන් වූ සොයාගත නොහැකි අයවලුන්ගේ ඥාතීන් සෞඛ්‍ය දේපල නිවාස සහ අධ්‍යාපන ආදී සමාජ ආර්ථික සහ සංස්කෘතිමය අයිතිවාසිකම් දැඩි ලෙස උල්ලංඝනය කිරීම්වලට තවදුරටත් ලක්වෙමින් සිටී.

35. අතුරුදහන් වූ පවුල්වල සියලුම ඥාතීන් වසර 30 ක කාලයක් කිසිදු පිළිසරණක් නොමැතිව බලවත් වේදනාවෙන් සහ පීඩාවෙන් සිය ජීවිත ගත කර ඇත. සමහර පවුල්වල සාමාජිකයන්ට කඩින් කඩ රාජ්‍ය සහයෝගය ලැබී ඇත. සිය පවුල තඩත්තු කරන්නා මෙම පවුල්වලට අහිමිව ඇති අතර එයට අමතරව බොහොමයක් පවුල්වලට අතුරුදහන්වූවන් හිමිකම් කියනා සුභසාධන පහසුකම්, වැටුප් සහ සමාජ ආරක්ෂණයන් සඳහා අවකාශ ලැබී නැත. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සමහර පවුල් ලක්ව ඇති අන්ත දිළිඳුභාවය සම්බන්ධයෙන් ද අවධාරණය කර සිටී. මෙම බොහොමයක් අන්ත දිළිඳුභාවයට පත්වීම් බලහත්කාර අතුරුදහන් කරවීම්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සිදුව ඇති අතර එම බොහෝමයක් පවුල් තමන් සතු සියලුම ධනය කාලය ශ්‍රමය සිය ආදරණීයයන් සොයා ගැනීම සඳහා මිඩංගු කිරීමේ අතුරු ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අන්ත දිළිඳුභාවයට පත්වීම් සිදු වී ඇත.

36. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සමග පවත්වන ලද සාකච්ඡාවලදී එක්වර ගෙවනු ලබන වන්දි මුදල් ප්‍රදානය නිවාස රැකියා අවස්ථා අධ්‍යාපනය සඳහා සහයෝගය මනෝ සාමාජයීය සහයෝගය සෞඛ්‍ය සේවා පහසුකම් සිහිවටන ඉදිකිරීම් හෝ ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම ආදී වූ විවිධාකර වූ හානිපූරණ ක්‍රමවේදයන් අතුරුදහන් වූ සොයාගත නොහැකි අයවලුන්ගේ පවුල් විසින් සහ අනෙකුත් පීඩාවට පත්වූ අය විසින් යෝජනා කරන ලදී. මනෝ සාමාජයීය සහයෝගය සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීම ආදී වූ සේවාවන් සැපයීම මගින් සහ සිහිකිරීම් සහ මහජන ප්‍රකාශයන් මගින් වින්දිතයන් වෙත සම්පවෙමින් ඔවුන් මෙතෙක් අත්විඳි හුදෙකලාවීම සහ වේදනාව අවම කළ හැකි වනු ඇත. අප ඉදිරිපත් කරන මෙම නිර්දේශයන් මින් පෙර පත්කරන ලද කොමිෂන් සභාද අතුරුදහන් වූ පවුල්වල සාමාජිකයන් සමග ද සිවිල් සමාජය සහ ග්‍රාම නිලධාරීන් සමග අප විසින් කරන ලද සාකච්ඡා ද පදනම් කර සකස් කර ඇත. මෙම

නිර්දේශයන් අන්තර්කාලීන සහන සැලසීමට අදාළ වූ සීමා සහිත කාල වකවානුවක් තුළ ක්‍රියාත්මක විය යුතුය. මෙම නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන්නේ සත්‍ය සෙවීම සහ යුක්තිය සඳහා වන ඔවුන්ට ඇති අයිතිය ද සහතික කරමින් පිළිගනියි. එසේම අන්තර්කාලීන සහන ලබා ගැනීමත් වන්දිපූරණය සඳහා ඇති අයිතියත් යුක්තිය ඉටුකරවා ගැනීමටත් වින්දිතයන්ට පූර්ණ වශයෙන් අප සහතික කළ යුතුය.

හානිපූරණය සඳහා වන නෛතික වගකීම

- 37. හානිපූරණයන් ඉලක්ක කරගන්නේ සිය මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය කිරීම් මගින් ඇති වූ වේදනාවන් සමනය කිරීම සඳහා වේ. හානිපූරණය යන්නට යථා තත්ත්වයට පත්කිරීම, වන්දි, පුනරුත්ථාපනය, සංතෘප්තිය සහ නැවත සිදුනොවීමට වන පොරොන්දුව ඇතුළත් වේ. ශ්‍රී ලංකාවට වින්දිතයන් සඳහා හානිපූරණය කිරීමට දේශීය මෙන්ම ජාත්‍යන්තර වගකීමක් ඇත.
- 38. ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය යටතේ 2015 අංක 4 දරන වින්දිතයන් සහ සාක්ෂිකරුවන් සුරැකීමේ පනත මගින් වින්දිතයන්ට ඔවුන් විඳින ලද හානි සම්බන්ධයෙන් හානිපූරණය කිරීමේ වගකීමක් ඇත. බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කරවූවන් සම්බන්ධ පනත මගින් ද අතුරුදහන් කරවූවන්ට වින්දිතයන්ට වන්දි ගෙවන ලෙස අධිකරණ විසින් නියෝග කළ හැකිය.
- 39. යෝජිත හානිපූරණය කිරීමේ කාර්යාලය මගින් අර්බුදවලදී පීඩාවට පත්වූවන් සහ සියලු අතුරුදහන්වූවන් සම්බන්ධයෙන් හානිපූරණය කිරීමේ දී සුවිශේෂී කාර්ය භාරයක් ඉටු කරනු ඇත. දඩි කාර්ය භාරයක් සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ විශාල බලයක් සහිත ස්වාධීන කාර්යාලයක් නොපමාව ස්ථාපනය කිරීම අවශ්‍යව ඇත. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය හානිපූරණය සඳහා වූ කාර්යාලය පිළිබඳ පනත් කෙටුම්පත ශක්තිමත් කරන ලෙසත් එය මනා ලෙස සම්මත කිරීම තහවුරු කරන ලෙසත් එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු කරන ලෙසත් සියලුම පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන්ගෙන් ඉල්ලා සිටී.

5. කඩිනම් නිර්දේශ

- 40. අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයේ ප්‍රධාන අභිමතාර්ථය වන්නේ අදාළ අධිකාරීන්ට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමක් අතුරුදහන්වීම් සම්බන්ධ සිදුවීම් සංඛ්‍යාව අවම කිරීමක් වින්දිතයන්ගේ සහ පවුල්වල උපරිම යහපත කේන්ද්‍රකරගත් සහන සැලසීමේ ක්‍රමවේදයක් හඳුනාගැනීමත් වන අතර විශේෂයෙන්ම අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයට අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් සැමරීම, හානිපූරණය, යළි සිදුනොවීමට වගබලාගැනීම සහ නෛතික ප්‍රතිසංස්කරණ සම්බන්ධ නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමට බලයක් ඇත. තවද අතුරුදහන්වූවන් සහ බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කරවනු ලැබුවන් සහ ඔවුන්ගේ පවුල් සඳහා අතුරු සහන සහ සුභසාධන ක්‍රම යෝජනා කිරීමටද අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය පනත මගින් ප්‍රතිපාදන සලසා ඇත.
- 41. අතුරුදහන්වූවන්ගේ පවුල්වල වර්තමාන සමාජ ආර්ථික තත්ත්වයන් ඉතා දුක්ඛිත වන අතර අවසන් හානිපූරණ ක්‍රියාවලියක් ආරම්භ වනතෙක් බලාසිටීමට

කොහෙත්ම හැකියාවක් නැත. අතුරුදහන්වූවන් සහ බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කරවනු ලැබුවන් ගේ පවුල් වල සාමාජිකයන් සඳහා හදිසි සහ ආසන්නතම සහන ලෙස අතුරු සහන සැපයීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

42. අමතර වශයෙන් බලහත්කාරයෙන් කරන ලද අතුරුදහන්කිරීම් සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂණ කටයුතු සිදුකිරීම හා අපරාධ නඩු පැවරීම සම්බන්ධයෙන් නොසලකා හැරිය නොහැකි ඉල්ලීමක් සහ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. මේවා අතීතයේ සිදු වූ අපරාධ පමණක් නොව අතුරුදහන්වූවන් පිළිබඳ ඔවුන්ගේ ශෝකීන්ට අතුරුදහන්වූවන් සම්බන්ධයෙන් යම් තොරතුරක් ලැබෙන තුරුම අඛණ්ඩව පවත්නා ඒවා වේ. එසේ හෙයින් රජය විසින් ප්‍රමාණවත් නෛතික රාමුවක් නිර්මාණය කිරීමේ සහ අදාළ රජයේ ක්‍රියාකාරීන් පරීක්ෂණ කටයුතු සහ නඩු පවරා පවත්වාගෙන යාමේ සහ බලගැන්වීමේ හදිසි අවශ්‍යතාවයක් පවතී.

5.1. අතුරු සහන යෝජනා

43. අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය සහන සහ හානිපූරණය පිළිබඳ වෙනස සම්බන්ධයෙන් අවධාරණය කර සිටී. සහන යනු පීඩාවට පත්වූවන් ආර්ථික සමාජීය සහ ඔවුන් මුහුණ දෙන අනෙකුත් වගකීම්වලින් මුදවාලමින් ඔවුන් සමනය කිරීම සඳහා ලබාදෙන හදිසි උපකාරයන් වන අතර හානිපූරණයන් යනු අයිතිවාසිකම් කඩවීමෙන් වූ හානිය යථාවත්කිරීම සඳහා එකී අයිතිවාසිකම් අහිමිකිරීම හේතුවෙන් රජයට ඇති වගකීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ලබාදෙන්නක් වේ.

44. සහන ලබා ගැනීම නිසි ප්‍රමාණවත් ඵලදායී හානිපූරණයක් සඳහා වන අයිතිවාසිකම් කිසිසේත්ම අහිමි නොකරන අතර අධිකරණමය ප්‍රතිකර්මයන් මගින් වගවීමට ලක්කිරීමට ඇති අයිතියට කිසිදු සීමාකිරීමක් ඇති නොකරයි. පෙර වන්දි ලබාදීමේ ක්‍රියාවලින් විසින් වින්දිතයන් අතර අවිශ්වාසය ඇතිවීමටත් සත්‍ය සහ යුක්තිය ඉටුකිරීමට රජයේ ඇති කැමැත්ත සම්බන්ධයෙන් සැකයක්ද නිර්මාණය කරන ලදී.

45. අප විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති නොපමාව සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය සැලකිල්ලට ගනිමින් පහත සඳහන් නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරනු ලබයි.

අ) මූල්‍ය ආධාර වැඩසටහන: මූල්‍ය ආධාර වැඩසටහනක් සකස්කරමින් ස්ථිර ආදායම් මාර්ගයක් නැති අතුරුදහන්වූ / බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කරවනු ලැබුවන්ගේ ජීවතුන් අතර සිටින බිරිඳට/ දරුවා/ දරුවන්ට සහ/හෝ ජීවතුන් අතර සිටින දෙමපියන්ගෙන් කෙනෙකුට/ දෙමපියන්ට මාසික ජීවන දීමනාවක් වශයේ රුපියල් හයදහස (6000/-)ක මුදලක් ලබා දීම. මෙය අතුරු සහනයක් වශයෙන් ලබා දිය යුතු අතර අවසන් හානිපූරණයෙන් පසු නැවැත්විය හැක.

ආ) ණය සහන වැඩසටහන: අතුරුදහන්වූ සහ අතුරුදහන් කරවන ලද අයගේ පවුල් වෙනමම කාණ්ඩයක් යටතේ ඇතුළත් කොට (අ)මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් තීරණය කරනු ලබන ණය සීමාවන්ගෙන් ඉවත් කිරීම (උදාහරණයක් ලෙස ශුද්ධ මූල්‍ය ණය) (ආ)ආර්ථික ස්ථායීතාව සහ ස්වයං රැකියාව වර්ධනය සඳහා මුදල් අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ‘Enterprise Sri Lanka’ ව්‍යවසායක ණය යෝජනාවලියක් මගින් ණය සහන සැපයීම.

අ) නිවාස සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන: අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් සහ අතුරුදහන් කරවන ලද අයගේ ගේ පවුල් වෙනමම කාණ්ඩයක් ලෙස ඇතුළත් කොට නිවාස අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන නිවාස ව්‍යාපෘති වලින් නිවාස සැපයීම හෝ අඩක් නිමකරන ලද නිවාස සම්පූර්ණ කර ගැනීම සඳහා මූල්‍ය ආධාර ලබා දීම.

ආ) අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා සහන ලබාදීමේ වැඩසටහන: අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් ගේ සහ අතුරුදහන් කරවන ලද අයගේ පවුල්වල දරුවන් සඳහා ඔවුන්ගේ මූලික සහ ද්විතියික අධ්‍යාපනය සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය වියදම් වෙනුවෙන් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය යටතේ ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහනක් ඇති කරමින් මාසිකව රුපියල් දෙදහස (2000/-)ක ආධාර මුදලක් ලබාදීම.

ඉ) වෘත්තීය පුහුණු සහ ජීවන තත්ත්වය වර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන: රැකියාවේ නියුක්ත අතරවාරයේ පුහුණුවද ඇතුළත් වෘත්තීය තාක්ෂණික පුහුණු පාඨමාලා හඳුන්වාදීම.

ඊ) විශේෂ රැකියා අවස්ථා ලබා දීම: රාජ්‍ය අංශයේ රැකියා අවස්ථාවලින් කිසියම් ප්‍රතිශතයක් එනම් 1% ක් අතුරුදහන්වූ සහ අතුරුදහන් කරවන ලද අයගේ පවුල්වල සුදුසුකම් සුපුරා ඇති සාමාජිකයන් සඳහා වෙන් කිරීම.

46. මෙම සහන සඳහා අතුරුදහන්වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය පනතේ අර්ථ නිරූපණයට අනුව අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන්ගේ පවුල්වල සාමාජිකයන්ට පමණක් හිමිකම් කියනු ලබන අතර එය යුද්ධයෙන් අනතුරුව අතුරුදහන් වූ සිවිල් කලබලවලදී අතුරුදහන් වූ ක්‍රියාත්විතයේ දී අතුරුදහන් වූ සහ බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කරවන ලද තැනැත්තන් ද ඇතුළත් වේ. මෙම සහන බොහෝ සෙයින් පීඩාවට ලක්වූ එනම් දෙමවුපියන්ගෙන් එක් අයෙකු පමණක් ජීවත්ව සිටින, කුඩා දරුවන් සිටින, යැපෙන්නන් සිටින, ආබාධිත තැනැත්තන් සහ වැඩිහිටි තැනැත්තන් ලිංගික ප්‍රචණ්ඩත්වයට ලක් වූවන් සඳහා විශේෂ සැලකිල්ලක් දක්වමින් ලබා දීම යෝග්‍ය ලෙස සලකමු.

5.2. යුක්තිය සඳහා වන නිර්දේශයන්

47. යුක්තිය සහ වගවීම සඳහා වන හදිසි අවශ්‍යතාවය වටහා ගනිමින් නිසි සහ ඵලදායී පරීක්ෂණ සහ නඩු පැවරීමේ ක්‍රියාවලියක් තහවුරු කිරීම සඳහා අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය පනත නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කර සිටී.

අතුරුදහන්වූවන්ගේ පනත බල ගැන්වීම

අ) අතුරුදහන්වීමිවල අඛණ්ඩතාවය හඳුනාගැනීම සහ අපරාධයේ යම් සංසටකයන් පනත බලාත්මක වීමට පෙර සිදුකරන ලද අවස්ථාද ඇතුළත් කිරීම.

ආ) පනතේ 3 වන වගන්තිය සංශෝධනය කරමින් සියලු ආකාරයේ වගකිව යුත්තන් ආවරණය වන පරිදි බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීමද ඇතුළත් වන ලෙස පනත සංශෝධනය කිරීම. විශේෂයෙන්ම නිදහස අහිමි කිරීම මෙන්ම නිදහස අහිමි කරන ලද බවට නොපිලිගැනීමද බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කිරීමේ වරදට ඇතුළත් විය යුතුය.

අූ) බලහත්කාර අතුරුදහන් කිරීම් මනුෂ්‍යත්වයට එරෙහි අපරාධ ලෙස හඳුනාගැනීම.

අඟු) පනතේ 3(3) වන වගන්තිය සංශෝධනය කරමින් සියලු ආකාරයේ අණදීම් වගකීම් වශයෙන් ඇතුළත්කිරීම සහ විශේෂයෙන්ම බලහත්කාර අතුරුදහන්කිරීම් සඳහා අණදීම් ඇතුළත් කිරීම.

ඉ) පනතේ 15(3) වන වගන්තිය සංශෝධනය කරමින් මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව සහ අනෙකුත් නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන ආයතන සමග අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලය පුද්ගල නිදහස සීමා කරන ලද ස්ථානවලට ප්‍රවේශවීමට අයිතිය ලබාදීම.

ඊ) පනතේ 15 වන වගන්තිය සංශෝධනය කරමින් රැඳවියන්ගේ නම් නිල ලේඛනයට ඇතුළත් කිරීමට අදාළව නිශ්චිත කාලරාමුවක් නියම කිරීම සහ චේතනාන්විතව නොකරසිටීම හෝ එකී ලේඛනයට නම් ඇතුළත් කිරීමට බාධා කිරීමට අදාළව දඬුවම් හඳුන්වා දීම.

උ) පනතේ 20(3) වන වගන්තිය සංශෝධනය කරමින් අදාළ පෙත්සම් මහාධිකරණයට, මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවට මෙන්ම අතුරුදහන් වූ තැනැත්තන් පිළිබඳ කාර්යාලයට යොමු කිරීමට අවස්ථාව ලබාදීම.

ඌ) පනතේ 20(3) වන වගන්තිය සංශෝධනය කරමින් කොළඹ මහාධිකරණයට ලබාදී ඇති අනන්‍ය අධිකරණ බලය ඉවත් කොට අපරාධය සිදුකරන ලද ප්‍රදේශයට අයත් මහාධිකරණයට අධිකරණ බලය ලබාදීම.

පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සහ නඩුපැවරීම

එ) බලහත්කාර අතුරුදහන්කිරීම්වලට අදාළව නඩු පැවරීම කඩිනමින් අවසන්කිරීම සහ නඩු පවත්වාගෙන යාමට මූලිකත්වය ලබාදීම.

ඔ) සියලු ආකාර අයුතු අත්අඩංගුවට ගැනීම් වධබන්ධනයට ලක්කිරීම් සහ අත්අඩංගුවේදී මියයාම් සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂණ පැවැත්වීම.

ඕ) බලහත්කාර අතුරුදහන්කිරීම්වලට සහ පැහැර ගෙන යාම්වලට අදාළ යම් අපරාධ නඩුවක වූදිනයෙකු හෝ සැකකරුවකු ලෙස නම්කර ඇති රාජ්‍ය නිලධාරියෙකු සන්නද්ධ හමුදා සාමාජිකයෙකු හෝ පොලිසියේ නිලධාරියෙකුගේ සේවය අදාළ නඩුව අසා අවසන් වනතුරු අත්හිටුවීම. සන්නද්ධ හමුදා හෝ පොලිසියේ සාමාජිකයෙකු සේවාස්ථානයෙන් මාරුකිරීම වෙනුවට ඔහුව තාවකාලිකව සේවයේ යෙදවීම නතර කළ යුතු අතර ඔහු උසස්කිරීම හෝ වෙනත් කිසිදු නිලයක් ලබාදීම ඔහුගේ නඩුව අවසන් වනතුරු නොකළ යුතුය.

ඖ) මිනිස් ඇටසැකිලි සහ මෘත ශරීර හඳුනාගැනීම තහවුරු කිරීම සඳහා දැනට පවත්වා ගෙන යන මරණ පරීක්ෂණවලට අදාළ නීති සංශෝධන කඩිනම් කිරීම සහ මෘත ශරීර සොයා ගැනීම හා හඳුනාගැනීමේ කටයුතුවල නිරත වන බහුවිධ ආයතන අතර සම්බන්ධීකරණය වර්ධනය කිරීම.

ක) අතුරුදහන් කරවීම්වලට අදාළව පරීක්ෂණ පැවැත්වීම, නඩුපැවරීම සහ දඬුවම් දීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ද්‍රව්‍යමය සහ මානව සම්පත් නීතිය ක්‍රියාත්මක

කරන නිලධාරීන්ට නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවට අධිකරණයට ලබාදීම. ඇට සැකිලි සහ මිනිස් ශරීර කොටස් පිළිබඳව රජයේ නිලධාරීන්ට දැනුම්දීමේ අවශ්‍යතාවය නීතිගත කිරීම සහ ඒ පිළිබඳව මහජනයා දැනුවත් කිරීම.

ග) ගොඩනැගිලි තැනීමේ දී සහ විවිධ කැනීම් කටයුතුවලදී මතු වන මිනිස් ඇටසැකිලි සහ ශරීර කොටස් පිළිබඳව රජයේ නිලධාරීන්ට දැනුම් දීම සම්බන්ධයෙන් ඊට අදාළව රෙගුලාසි සකස් කරදීම.

නිවාරණය

ච) පුද්ගලයින් අත්අඩංගුවට ගැනීමේදී සහ රඳවා තබාගැනීමේදී නිසි ක්‍රියාදාමය අනුගමනය කිරීම.

ච) රැඳවියන්ගේ නාම ලේඛනයක් පවත්වාගෙන යාම සහ රැඳවුම් මධ්‍යස්ථානවල ලේඛනයක් පවත්වාගෙනයාම පිළිබඳ ගැසට් මගින් ප්‍රකාශයට පත්කිරීමත් ද

ඊ) අධිකරණ පුනරීක්ෂණයකින් තොරව සැකකරුවන් සහ වූදිනයන් දීර්ඝකාලයක් තිස්සේ රඳවා තබා ගැනීමට හැකි ක්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනතේ ප්‍රතිපාදන ඉවත්කිරීම හෝ සංශෝධනය.

සිහි කිරීම සඳහා කඩිනම් නිර්දේශ

48. අතුරුදහන්වූ සිය ආදරණීයයන් පිළිබඳ මතකයන් සමග දීර්ඝකාලයක් හුදකලාවේ වේදනාවෙන් සිටි අතරුදහන් වූ තැනැත්තන් ගේ පවුල්වල සාමාජිකයන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් තේරුම් ගනිමින්ද දශක කිහිපයක් පුරා සියලු ජන වර්ගයන්ට අයත් තැනැත්තන් අතුරුදහන්ව ඇති බව පිළිගැනීමට ශ්‍රී ලංකාවේ ජන සමාජයේ අවශ්‍යතාවයක් බව අප හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව,

ඈ) අතුරුදහන්වූවන් සඳහා සැමරුම් දිනයක් නම් කිරීම.

ඉ) බත්තරමුල්ල ප්‍රදේශයේ පිහිටා තිබූ සමරුම් සිහිවටනය වන අභිංසකාරාමය නැවත ස්ථාපිත කිරීම.

ඊ) කැනීම් කටයුතුවලින් අනතුරුව සමූහ මිනීවලවල් සිහිවටන ලෙස ආරක්ෂා කිරීම.

ජනාධිපති නීතිඥ සාලිය පීරිස් සභාපති

නීතිඥ එස්.කේ. ලියනගේ කොමසාරිස්

ආචාර්ය නිමල්කා ප්‍රනාන්දු කොමසාරිස්

කනපතිපිල්ලෙයි චේන්දන් කොමසාරිස්

ජයදීපා පුණ්‍යමූර්ති කොමසාරිස්

මීරාක් රහිම් කොමසාරිස්

විශ්‍රාමික මේජර් ජනරාල් මොහන්ති පීරිස් කොමසාරිස්